

Kafkas Üniversitesinde Hazırlanan Folklor Konulu Lisansüstü Tezler (2004-2023) Üzerine Bir İnceleme

Erkan ASLAN

Kafkas Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi,
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Kars, Türkiye.

A Review on Graduate Thesis Themed Folklore Prepared at Kafkas University (2004-2023)

Öz

Bir disiplin özelinde veya belirli bir konu dâhilinde yapılan istatistiksel çalışmalar, ilgili alandaki eğilimler ve katkıların yanı sıra eksiklikleri de görmek açısından önemlidir. Bu tür çalışmalardan yola çıkan araştırmacılar, yapacakları akademik çalışmalar için kendilerine yol haritası oluşturabilir ve böylece ilgili alana daha fazla katkı sağlayabilirler. Bahsedilen kazanımlar doğrultusunda hazırlanan bu çalışmada, akademik hayatın önemli bir geçiş evresi olan lisansüstü eğitimler esnasında hazırlanan tezler inceleme konusu olarak seçilmiştir. Çalışmada, Kafkas Üniversitesi özelinde halk bilimi içerikli tezlere yoğunlaşmıştır. Ulusal Tez Merkezi veri tabanından yapılan aramalarla Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan 885 tez değerlendirilmiş ve bunlardan halk bilimi içerikli olduğu düşünülen 36 tez incelemeye dâhil edilmiştir. Bu tezler önce içerikleri açısından değerlendirilmiş daha sonra yapıldığı yıllara, ana bilim dallarına, danışmanlara ve konularına göre sınıflandırılarak istatistiksel veriler elde edilmiştir. Makaledeki temel çıkarımlar bu veriler üzerinden yapılmıştır. Çalışma boyunca yer verilen çıkarım ve sonuçların; odak noktasındaki disiplin ile akademisyenlerin çalışmalarında yol gösterici bir niteliğe sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: doküman analizi, halk bilimi, yüksek lisans tezleri, doktora tezleri, istatistiksel değerlendirme

Abstract

Statistical studies prepared within a discipline or within a specific subject are important in terms of seeing the trends and contributions as well as the deficiencies in the relevant field. Based on such studies, researchers can create a roadmap for their academic studies and thus contribute more to the related field. In this study, prepared in accordance with the mentioned achievements, theses prepared during graduate education, which is an important transition phase of academic life, were selected as the subject of examination. In the study focused on folklore theses prepared at Kafkas University. By searching the Ulusal Tez Merkezi (National Thesis Center) database, 885 theses prepared at the Kafkas University Social Sciences Institute were evaluated and 36 theses containing folklore content were included in the review. These theses were first evaluated in terms of their content and then classified according to the years, main branches of science advisors and subjects and statistical data were obtained. The main conclusions in the article are based on this data. It is concluded that the inferences and conclusions made throughout the study are of a guiding nature for academics in the relevant discipline.

Keywords: document analysis, folklore, master theses, doctoral theses, statistical evaluation

Geliş Tarihi/Received:16.11.2023
Kabul Tarihi/Accepted:04.04.2024
Yayın Tarihi/Publication Date:24.04.2024

Corresponding Author/Sorumlu Yazar:
Erkan ASLAN
e.aslan36@hotmail.com

Atıf: Aslan, E. (2024). Kafkas
Üniversitesinde hazırlanan folklor konulu
lisansüstü tezler (2004-2023) üzerine bir
inceleme. *Culture and Civilization*, 6, 1-12.

Cite this article: Aslan, E. (2024). A review
on graduate thesis themed folklore
prepared at Kafkas University (2004-2023).
Culture and Civilization, 6, 1-12.

Content of this journal is licensed under a Creative
Commons Attribution-Noncommercial 4.0
International License.

Giriş

İnsanlık belli bir idrak seviyesine ulaştığından beri çevresinde olup bitenlere karşı sürekli bir merak duygusu içerisinde olmuştur. Bu merak duygusu neden, nasıl vb. soruları sormasını sağlamış, böylece bilimsel algının temelleri atılmıştır. Çevreye, kâinata, varlığa dair sorulan sorular geçmişten günümüze kadar süregelmiştir. Bu sorulara paralel olarak bilimsel araştırmalar da geçmişten günümüze ve geleceğe doğru bir süreklilikte devam etmektedir. Gerçeğe ulaşma kaygısıyla farklı yöntem ve teknikleri kullanan bilim, bu yönüyle oldukça çeşitli faaliyetler bütünüdür. Bilimin dogmatik değil eleştirel ve sorgulayan yönü; onu sürekli bir değişim, dönüşüm ve gelişim aşamasının içinde konumlanmasına neden olmuştur. Bilim olgusunun uygulayıcısı olan bilim insanı da aynı şekilde sürekli bir öğrenme aşamasından geçmektedir. Bilimin sistematik bir şekilde öğrenme/öğretme süreçlerinde, çeşitli aşamaların başarılı bir şekilde tamamlanması gerekmektedir. Bu noktada akademik hayatın en önemli aşamalarından birini lisansüstü eğitimin oluşturduğunu söylemek mümkündür. Burada gerek alınan eğitim, gerekse hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezleri, ilerleyen dönemlerde akademik kariyerin şekillenmesinde önemli bir yer tuttuğu gibi, ilgili disiplinde de kayda değer bir literatür oluşmasına olanak tanımaktadır. Özellikle doktora tezleri bir akademisyenin âdeta akademik kimliğini oluşturarak hakemlik-jüriyelik vb. konularda özdeşleştirme yapılmasını sağlamaktadır. Bu nedenle zaman zaman belli bir odak üzerinden lisansüstü tezlerin incelenmesi, disiplinin veya ana bilim dalının bağlı olduğu üniversitedeki çalışmaların gelişim evrelerini görmek ve buradan çeşitli çıkarımlar yapmak açısından önem taşımaktadır.

Çalışmanın odak noktasını oluşturan “folklor terimi ve disiplini, Avrupa sosyal ve kültürel hayatının değişim ve dönüşüm süreçlerinin bir sonucu olarak ortaya çıkmış ve dünyaya yayılmıştır” (Oğuz, 2022, s. 1). Genel kaniya göre bir disiplini tanımlamak için folklor terimi ilk defa Avrupa’da 1846 yılında William John Thoms tarafından kullanılırken (Oğuz, 2022, s. 13) Türkiye’de ise bu terimin mevcut kaynaklar ışığında bilinen ilk kullanımı Ziya Gökalp’a aittir. Ziya Gökalp, 1913 yılında yazdığı bir yazıda kavramı Türkçeye “halkiyat” şeklinde çevirmiştir (Oğuz, 2013, s. 10). Bu da demek oluyor ki, folklorun bir disiplin olarak dünyadaki varlığı 170, Türkiye’deki varlığı ise 110 yıllık bir süreyi geride bırakmıştır. Bahsedilen bu sürede Türkiye’de folklor alanında oldukça önemli çalışmalar yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir.

Bu çalışmada Kafkas Üniversitesinde¹ 2004-2023 yılları arası hazırlanan folklor konulu lisansüstü çalışmalar doküman analizi² yöntemiyle ele alınmıştır. Çalışmada 2023 yılı Ekim ayında Ulusal Tez Merkezinden³ yapılan taramalarla elde edilen veriler inceleme konusu yapılmıştır. Herhangi bir eksiklik olmaması için ana bilim dalı bazında yapılan aramaların yanı sıra Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yapılan bütün tezler (847 kayıt) halk bilimi içeriği⁴ açısından değerlendirilmiş ve doğrudan folklor içerikli olduğu düşünülen 35 adet tez inceleme konusu yapılmıştır. Makalenin hakem görüşleri geldikten sonra 18 Şubat 2024 tarihinde Ulusal Tez Merkezinden tekrardan tarama yapılmış ve Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde sunulan 885 teze ulaşılmıştır. Önceki taramaya göre folklor içerikli 1 tezin daha sunulduğu görülmüş (bk. Kıyak, 2023) ve bu tez de incelemeye dâhil edilerek veriler güncellenmiştir. İncelemede her bir tez tek tek değerlendirilmiş; yıllara, konulara, ana bilim dallarına ve danışmanlara göre dağılımları incelenerek çıkarımlarda bulunulmuştur.

1. İçerik Açısından Folklor Konulu Lisansüstü Tezler

Çalışmanın bu bölümünde Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan folklor konulu 35 tezin içerikleri, yapılış tarihine göre ele alınmıştır. Tezlerin içerik incelemesinde makale sınırlılıkları gözetilerek yalnızca ana başlıklar esas alınmış ve çalışma boyunca incelenen tezlerin künyesi “Kaynaklar” başlığından sonra “İncelenen Tezler” başlığı altında verilmiştir.

1.1. Alikadir Birdal (2004). *Kuzey Azerbaycan Masalları Üzerine Bir İnceleme*. Danışman: Bilge Seyidoğlu, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Üç ana bölümden oluşan tezde, çeşitli yazılı kaynaklardan derlenen Azerbaycan masalları üzerinde durulmuştur. Tezin birinci bölümünde masal kavramı ve Azerbaycan’da bu tür ile ilgili

¹ 11 Temmuz 1992 yılında, 3837 sayılı kanunla kurulan Kafkas Üniversitesi’nin tarihçesi hakkında ayrıntılı bilgi için bk. (URL 1).

² Nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi, Elise Wach ve Richard Ward’ın verdiği bilgiye göre, yazılı belgelerin içeriğini titiz ve sistematik şekilde analiz etmeye yönelik bir araştırma yöntemidir. Bu yöntem özellikle siyaset bilimi araştırmalarında, yazılı politikaların tarafsız ve tutarlı analizi için kullanılmaktadır (2013, s. 1).

³ <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

⁴ Halk bilimi alanında hazırlanan tezler üzerine benzer çalışmalar için bk. (Duman, 2013; Yılmaz, 2019a; Yılmaz, 2019b, Özdemir, 2023.).

yapılan çalışmalara yer verilmiştir. İkinci bölüm masal metinlerinin Türkiye Türkçesine aktarımını esas alırken üçüncü bölümde ise masalların epizotlara göre özetlerine ve masallarda bulunan olağanüstü varlıklar ile işlevlerine yer verilmiştir.

1.2. Alper Karadeniz (2006). *Âşık Şeref Taşlıova'nın Hayatı, Sanatı ve Eserleri*. Danışman: Mustafa Şenel, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Çalışma iki ana bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde Şeref Taşlıova'nın hayatı ve sanatına yer verilmiştir. Sanatı başlığını taşıyan kısımda âşığın eserlerinin biçim ve içerik açısından incelendiği görülmektedir. Tezin ikinci ana başlığı Âşık Şeref Taşlıova'nın eserlerine ayrılmış ve burada âşığın şiirleri, türküleri, atışma ve hikâyeleri inceleme konusu yapılmıştır.

1.3. Dilek Karakoç (2006). *Muharrem Kasımlı'nın "Ozan-Aşık Sanatı" Adlı Kitabı Üzerine Bir Çalışma*. Danışman: Bilge Seyidoğlu. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Üç ana bölümden oluşan tezin birinci bölümü Muharrem Kasımlı'nın hayatı ve eserlerine ayrılmıştır. İkinci bölümde ilgili kitabın Türkiye Türkçesine aktarımına yer verilmiştir. Üçüncü bölüm ise "Kitabın Özeti" başlığını taşımakta ve kitabın içeriği ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

1.4. Muhammed Çitgez (2010). *19. Yüzyıl Kars Âşıklarında Deyim ve Atasözleri*. Danışman: Mustafa Şenel. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Üç ana bölümden oluşan tezin birinci bölümü Anadolu'da ve Kars'ta 19. yüzyıl âşıklık geleneğinin genel hatlarına ve atasözü ile deyim kavramlarına ayrılmıştır. Tezin ikinci bölümünde bölgenin önemli âşıklarının eserlerindeki atasözü ve deyimler tespit edilmiştir. Üçüncü bölümde ise tespit edilen atasözü ve deyimler konularına göre incelenmiştir.

1.5. Aslıhan Yıldız (2011). *Anadolu Efsanelerinin Tanımı ve Tasnifi*. Danışman: Kürşat Öncül. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Dört bölümden oluşan tezin giriş kısmı efsane türü hakkındaki genel bilgilere ayrılmıştır. Tezin birinci bölümünde efsane türü hakkında yapılan literatür taramasına yer verilmiştir. Tezin ikinci bölümünde efsane türü hakkındaki kimi çalışmalar değerlendirilmiştir. Tezin üçüncü bölümünde efsane üzerine yapılan tezler tanıtılırken dördüncü bölümde ise bu tezler değerlendirilmiştir.

1.6. Naciye Arsoy (2011). *Türk Masallarında Ataerkillik, Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı ve Kadın*. Danışman: Kürşat Öncül. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Dört ana bölümden oluşan tezin birinci bölümünde anaerkillik ve ataerkillik kavramlarının tarihi incelenmiştir. İkinci bölümde kadının sosyokültürel hayat içinde yer alan konumundaki değişimler incelenirken üçüncü bölüm ise masal türüne ayrılmıştır. Dördüncü ve son ana bölümde ise ataerkillik ve toplumsal cinsiyet ayrımcılığının masal dünyasındaki yansımaları ele alınmıştır.

1.7. Haluk Emrah Yildirim (2013). *Folklorcu Kimliğiyle Mehmet Tevfik Çaylak Eserleri Üzerine Bir Araştırma*. Danışman: Adem Balkaya. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Tez üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm dünyada ve Türkiye'de halk bilimi çalışmalarının tarihine odaklanmaktadır. Tezin ikinci bölümü Mehmet Tevfik Çaylak'ın hayatı ve eserlerine ayrılmıştır. Üçüncü bölümde ise Mehmet Tevfik ve folklor ilişkisi ele alınmıştır.

1.8. Bağdagül Bulut (2014). *Türk Halk Kültüründe Çoban*. Danışman: Adem Balkaya. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Dört bölümden oluşan tezin birinci bölümde çoban kavramı ve söz varlığı ele alınmıştır. İkinci bölüm çobanın işlevlerine ayrılırken üçüncü bölümde çobanla ilgili geleneksel kutlamalara ve uygulamalara yer verilmiştir. Dördüncü ve son bölümde ise halk anlatıları ve âşık şiiri ile çoban arasındaki ilişkiye yer verilmiştir.

1.9. Serkan Balcı (2014). *Yayılm Alanlarıyla Bir Masal ve Versiyonlarının Motif İncelemesi*. Danışman: Kürşat Öncül. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: İki ana bölümden oluşan tezin birinci bölümü kavramsal ve kuramsal incelemeye ayrılmıştır. İkinci bölüm ise masalın versiyonlarındaki motif tespitine ve masaldan hareketle motiflerin benzerlik ve farklılıkları üzerinden karşılaştırılmasına odaklanmaktadır.

1.10. Cüneyt Dinler (2014). *1980-2002 Yılları Arası Türkiye Folklor Politikası*. Danışman: Kürşat Öncül. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: İki ana bölümden oluşan tezin birinci bölümünde Cumhuriyetin ilanından 1980 yılına kadar Türkiye'de uygulanan folklor politikası ele alınmıştır. İkinci bölümde ise 1980'den 2000'li yıllara kadar olan folklor politikası çeşitli alt başlıklar altında incelenmiştir.

1.11. Özcan Özbey (2015). *Karslı Âşık Murat Çobanoğlu Merkezinde Âşıklık Geleneği ve Medya İlişkisi*. Danışman: Adem Balkaya. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Altı bölümden oluşan tezin ilk bölümü âşık tarzı şiir

geleneğinin elektronik ortama taşınmasına ayrılmıştır. Tezin diğer bölümleri ise sırasıyla Murat Çobanoğlu ve yazılı medya, radyo, kayıtlı müzik sektörü, televizyon ve internet ortamları gibi başlıklara odaklanmıştır.

1.12. İshak İşçi (2016). *Kars İli ve Çevresindeki Manevi Halk İnançlarının Dinler Tarihi Açısından Değerlendirilmesi*. Danışman: Hamza Üzüm. Felsefe ve Din Bilimleri (Ortak) Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Üç ana bölümden oluşan tezin birinci bölümünde Kars ve çevresinde yaşayan halk inançlarına yer verilmiştir. Tezin ikinci bölümünde bu inançların yaşatıldığı mekânlar olan türbelere yoğunlaşmıştır. Üçüncü bölümde ise tespit edilen halk inançları dinler tarihi açısından değerlendirilmiştir.

1.13. Müren Yıldızlı (2016). *Türkiye’de Çok Sesli Müzikte Halk Edebiyatı Unsurlarının İşleniş*. Danışman: Kürşat Öncül. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Tek ana bölümden oluşan tezde giriş niteliği taşıyan opera ve opera tarihi hakkında bilgiler verildikten sonra, on dört farklı opera motif açısından ele alınmıştır.

1.14. Ebru Demir (2017). *Kemal Abdulla’nın Eksik El Yazması Romanı ve Dede Korkut Hikâyelerinin Karşılaştırılması*. Danışmanlar: İlkin Guliyev ve Şureddin Memmedli. Çağdaş Türk Lehçeleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Tez üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm Kemal Abdulla’nın edebî kişiliği ve Eksik El Yazması romanına ayrılmıştır. İkinci bölüm Dede Korkut Kitabı ile Eksik El Yazması’nın izleksel-kurgusal karşılaştırmasından oluşmaktadır. Üçüncü ve son bölüm ise iki eserin şahıs kadrosu açısından karşılaştırmasını içermektedir.

1.15. Songül Daşdemir (2018). *Anadolu Sahası Türk Halk Hikâyelerinde Şiddet*. Danışman: Adem Balkaya. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Dört bölümden oluşan tezin birinci bölümünde halk hikâyeleri; şekil, içerik, aktarım ve icra ortamları açısından değerlendirilmiştir. İkinci bölümde şiddet tanımlanarak türleri, kaynakları ve nedenleri ele alınmıştır. Üçüncü bölümde Anadolu sahası Türk halk hikâyelerinde tespit edilen şiddet türlerine yer verilirken son bölüm olan dördüncü bölümde ise halk hikâyelerinde yer alan şiddetin nedenleri ve işlevleri tartışılmıştır.

1.16. Aykut Yaşar Kotancı (2018). *Azerbaycan’ın Şeki Bölgesi Fıkraları (İnceleme-Metin)*. Danışman: Adem Balkaya. Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Dört ana bölümden oluşan tezin birinci bölümü Şeki fıkralarında tipler konusuna ayrılmıştır. Tezin ikinci bölümü Şeki fıkralarında konu, üçüncü bölüm ise yapıya ayrılırken dördüncü bölümde incelenen fıkraların metinlerine yer verilmiştir.

1.17. Fatma Durmuş (2018). *Perslerde İnanç Kültürü ve Mitolojik Unsurlar*. Danışman: Mustafa Karageççi. Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Üç bölümden oluşan tezin birinci bölümü Pers coğrafyasına ayrılmıştır. Tezin ikinci bölümünü ise Pers siyasi tarihi oluşturmaktadır. Tezin son bölümünde ise Perslerde inanç kültürüne ve mitolojik unsurlara yer verilmiştir.

1.18. Tuğba Karakaya (2019). *Anadolu Sahası Türk Halk Hikâyelerinde Korku*. Danışman: Adem Balkaya. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Beş ana bölümden oluşan tezin birinci bölümü halk hikâyeleri ve halk hikâyeciliği üzerine yapılan değerlendirmelerden oluşmaktadır. İkinci bölüm korku üzerine kavramsal temellendirmeleri içerirken üçüncü bölümde korku çeşitlerine yer verilmiştir. Dördüncü bölümde Anadolu sahasındaki Türk halk hikâyelerinde yer alan korku çeşitleri tespit edilmiş ve son bölümde ise halk hikâyelerindeki korkunun nedenlerine ve işlevlerine yer verilmiştir.

1.19. Gülsemin Kotancı (2019). *Azize Caferzade’nin “Vatana Gayıt” Adlı Romanı Üzerine Bir Araştırma (Aktarma-Metin-Folklor Bakımından İnceleme)*. Danışman: Adem Balkaya. Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Üç bölümden oluşan tezin birinci bölümü Azize Caferzade’nin hayatı ve eserlerine ayrılmıştır. İkinci bölümde “Vatana Gayıt” adlı tarihî romanın Türkiye Türkçesi’ne aktarılmış metnine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde ise bahsi geçen romandaki folklorik unsurlar ele alınmıştır.

1.20. Fatih Uluman (2019). *Kars Âşıklık Geleneği İçerisinde Arpaçay Toy Âşıklığı ve Âşık Fevzi Olgun*. Danışman: Emre Dağaşan. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Beş ana bölümden oluşan tezin birinci bölümü genel hatlarıyla Kars âşıklık geleneğine, ikinci bölüm ise Arpaçay toy âşıklık geleneğine ayrılmıştır. Tezin üçüncü bölümünde Âşık Fevzi Olgun’un hayatı ve âşıklığı ele alınırken dördüncü bölümde ise âşığın şiirleri incelenmiştir. Beşinci ve son bölümde de âşığın şiirlerine ait metinlere yer verilmiştir.

1.21. Pınar Soysal (2019). *Türkiye ve Azerbaycan Sahalarında At ile İlgili Karşılaştırmalı Atasözleri*. Danışman: Afina Barmanbay. Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Tez, iki ana bölümden

oluşmaktadır. Birinci bölümde Türklerde atasözü ve atasözü kültürü el alınırken ikinci bölümde ise Türkiye ve Azerbaycan sahasında yer alan atasözleri çeşitli açılardan karşılaştırılmıştır.

1.22. Bora Budak (2020). *Ilgar Fehmi'nin Karga Yuvası Romanı ve Köroğlu Destanının Karşılaştırılması*. Danışman: Ellada Gerayzade. Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Dört ana bölümden oluşan tezin birinci bölümünde roman ve destan kavramı, ikinci bölümünde Ilgar Fehmi ve Karga Yuvası Romanı, üçüncü bölümde Köroğlu Destanı'nın Türkiye ve Azerbaycan sahasındaki durumu, dördüncü bölümde ise Köroğlu Destanı ve Karga Yuvası romanının karşılaştırılması ele alınmıştır.

1.23. Belkız Dilmaç (2020). *Mevlit Süleymanlı'nın Göç Romanında Türk Halk İnançları*. Danışman: Afina Barmanbay. Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: İki ana bölümden oluşan tezin birinci bölümünde Mevlit Süleymanlı'nın edebî kişiliğinin yanı sıra Göç romanı ele alınmıştır. İkinci bölümde ise Göç romanında geçen halk inançları çeşitli alt başlıklar altında incelenmiştir.

1.24. Fırat Altay (2021). *Geleneksel Kars Köy Seyirlik Oyunları*. Danışman: Adem Balkaya. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Tez iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümden önce giriş mahiyetinde, çalışmanın amacı ve yöntemi tanıtıldıktan sonra oyun kavramı ve geleneksel oyunlarla ilgili literatür taramasına yer verilmiştir. Tezin birinci bölümü Kars köy seyirlik oyunlarının yapı ve içerik açısından incelemesine ayrılırken ikinci bölümde alandan ve yazılı kaynaklardan derlenen köy seyirlik oyunlarının metinlerine yer verilmiştir.

1.25. Caner Kıldış (2022). *Âşık Gökmen Dursunoğlu'nun Hayatı, Sanatı ve Şiirleri Üzerine Bir İnceleme*. Danışman: Zehra Kımışoğlu. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Tez, iki ana bölümden ve âşık edebiyatının değerlendirildiği bir Giriş bölümünden oluşmaktadır. Birinci bölümde Âşık Gökmen Dursunoğlu'nun hayatı ve âşıklığı, ikinci bölümde ise şiirleri şekil ve içerik bakımından ele alınmıştır.

1.26. Aysun Küçük Güneş (2022). *Anadolu Sahası Halk Masallarında Giyim Kuşam ve İşlevleri*. Danışman: Adem Balkaya. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Tez; çalışmanın amacı, yöntemi, masalın özellikleri ve literatür taramasını kapsayan Giriş başlığının dışında üç ana bölümden oluşmaktadır. Tezin birinci bölümünde Anadolu sahası masallarındaki giyim kuşam ele alınarak sınıflandırılmıştır. İkinci bölümde bahsi geçen masallardaki giyim kuşama ilgili tespitlere yer verilirken üçüncü bölümde ise giyim kuşamın masallardaki işlevlerine yer verilmiştir.

1.27. Kübra Saçaklı (2022). *Anadolu Sahası Halk Hikâyelerinde Kapatılma/Tutsaklık*. Danışman: Adem Balkaya. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Dört ana bölümden oluşan tezin birinci bölümü halk hikâyeleri, ikinci bölümü ise kapatılma ile ilgili kavramsal temellendirmeden oluşmaktadır. Üçüncü bölümde halk hikâyelerindeki kapatılma motifi, dördüncü bölümde ise bu motifle ilgili tespitler ele alınmıştır.

1.28. Merve Yokuş (2022). *Azerbaycan Âşk Destanlarında Kahramanın Serüvenleri*. Danışman: İlkin Gulusoy. Çağdaş Türk Lehçeleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: İki ana bölümden oluşan tezin birinci bölümünde Azerbaycan halk edebiyatındaki destan kavramına yoğunlaşmıştır. Tezin ikinci bölümünde ise Azerbaycan âşk destanları yapı ve izlek açısından incelenmiştir.

1.29. Neşem Polat (2022). *Hakas Destanlarında Şekil Değiştirme Motifi*. Danışman: Zehra Kımışoğlu. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Dört ana bölümden oluşan tezin birinci bölümünde destan kavramı, Hakas Türklerinde destan ve bu konudaki literatür çalışması ele alınmıştır. İkinci bölüm Hakas destanlarının özelliklerine ayrılırken üçüncü bölümde şekil değiştirme motifine yer verilmiştir. Dördüncü bölümde ise şekil değiştirme motifinin Hakas destanlarındaki işlevleri ve nedenleri ele alınmıştır.

1.30. Kübra Çelik (2022). *Kars'taki Somut Olmayan Kültürel Miras Değerlerinin Sürdürülebilirliği İçin Kültür Turist Tipolojisi ve Turistik Ürün Bağlamında Bir Değerlendirme*. Danışman: Levent Gelibolu. İşletme Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Tez, üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde somut olmayan kültürel miras, kültür turizmi gibi kavramsal çerçeveye ele alınırken ikinci bölümde çalışmanın yöntemine yer verilmiştir. Üçüncü bölümde ise somut olmayan kültürel miras unsurlarına ait bulgular ele alınmıştır.

1.31. Melis Çıvgın (2022). *Türk Coğrafyasında Kız Kale/Kuleleri Hakkında Efsaneler*. Danışman: Çulpan Çetin. Çağdaş Türk Lehçeleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Yedi bölümden oluşan tezin ilk altı bölümü sırasıyla Türkiye,

Azerbaycan, Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Rusya'daki kız kaleleri/kuleleri ile etrafında oluşan efsanelere ayrılmışken yedinci ve son bölümde ise bu efsaneler karşılaştırmalı bir şekilde incelenmiştir.

1.32. Melek Kasap (2023). *Anadolu Sahası Türk Halk Hikâyelerinde Hastalık*. Danışman: Adem Balkaya. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Beş ana bölümden oluşan tezin birinci bölümü halk hikâyeleri ve halk hikâyeciliğine, ikinci bölüm ise hastalık ve hekimlik kavramlarına ayrılmıştır. Üçüncü bölümde Anadolu sahası Türk halk hikâyelerindeki hastalık çeşitleri tespit edilmiştir. Tezin dördüncü bölümünde hastalıkların tedavi yöntemleri, beşinci bölümde ise tespit edilen hastalıkların hikâyelerdeki işlevleri ele alınmıştır.

1.33. Ayşe Tali (2023). *Kars/Sarıkamış Halk Hekimliği Halk Baytarlığı ve Halk İnançları*. Danışman: Adem Balkaya. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Altı ana bölümden oluşan tezin birinci bölümü halk hekimliği ile ilgili genel kavramlara ayrılmıştır. İkinci bölümde Sarıkamış'ta ocaklar ve kişiler ile ilgili uygulamalara, üçüncü bölümde çocuk ve doğumla ilgili halk hekimliği uygulamalarına, dördüncü bölümünde insana yönelik halk hekimliği uygulamalarına, beşinci bölümde halk hekimliğinde kullanılan yöresel bitkilere, altıncı ve son bölümde ise hayvanlarla ilgili iyileştirme uygulamalarına yer verilmiştir.

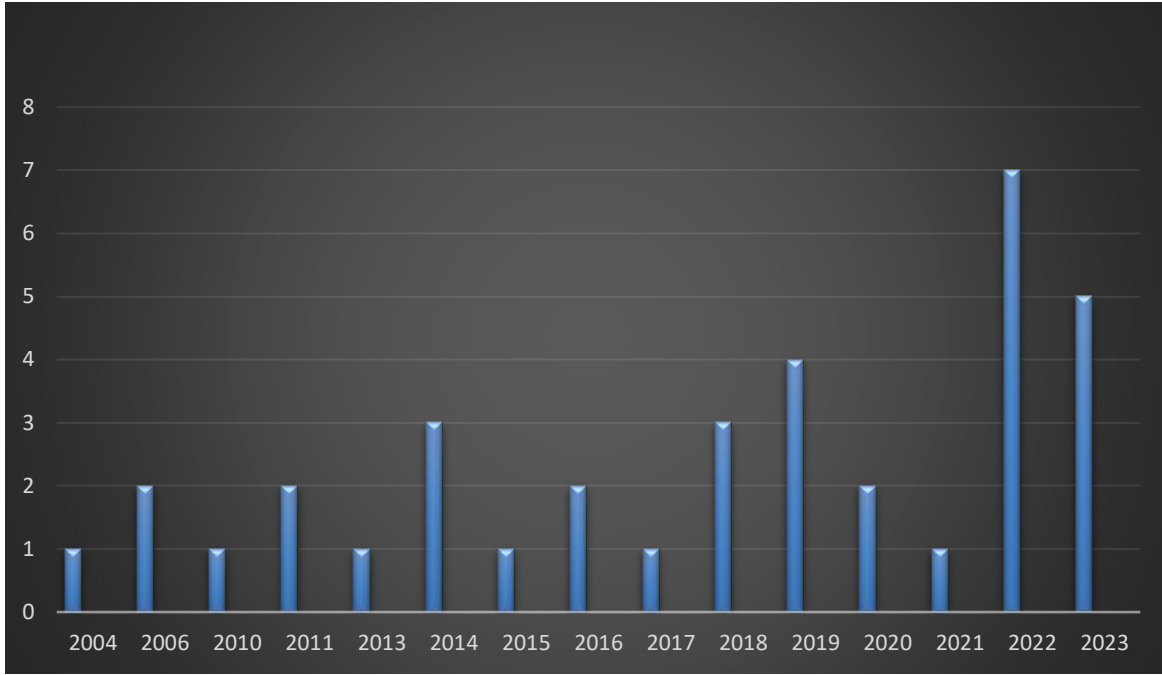
1.34. Ömer Aydın (2023). *Âşık Üzeyir (Fakiri) Hayatı, Sanatı ve Şiirleri*. Danışman: Zehra Kımışoğlu. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Dört bölümden oluşan tezin birinci bölümü âşığın hayatı ve sanatına ayrılmıştır. Tezin ikinci bölümünde Fakir'in şiirleri yapısal açıdan, üçüncü bölümde içerik açısından, dördüncü ve son bölümde ise tür açısından ele alınmıştır.

1.35. Gonca Çelik (2023). *Dede Korkut Hikâyelerinde Kahramanın Yardımcıları*. Danışman: Zehra Kımışoğlu. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: Üç ana bölümden oluşan tezin birinci bölümü kahraman yardımcıları hakkında kavramsal bir giriş niteliğindedir. Tezin ikinci bölümünde Dede Korkut anlatılarındaki kahramanın yardımcılarına dair tespitlere, üçüncü bölümde ise Adem Balkaya'nın kahraman kalıbının Dede Korkut anlatılarına uygulanmasına yer verilmiştir.

1.36. Fatma Kiyak (2023). *Azerbaycan-Türkiye Sahalarında Kuş ile İlgili Maniler, Atasözleri ve Deyimler*. Danışman: Afina Barmanbay. Çağdaş Türk Lehçeleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi: İki ana bölümden oluşan tezin birinci bölümünde kuş ile ilgili mâniler, ikinci bölümünde ise kuş ile ilgili deyim ve atasözleri Azerbaycan ve Türkiye örneğinde ele alınarak inceleme konusu yapılmıştır.

2. İstatistiksel Açıdan Folklor Konulu Lisansüstü Tezler

Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan folklor konulu tezlerin tamamı yüksek lisans tezidir. Sözlü gelenek açısından oldukça zengin bir yapıya sahip bölgenin ilgili enstitüde doktora tezi açısından ele alınması, oldukça önemli bir noktadır. Çünkü doktora tezlerinin genel olarak nitelik ve nicelik açısından daha kapsamlı olması, buradaki verilerin değerlendirmesinde olumlu sonuçlar ortaya koyabilir. Ayrıca, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalında yapılan ve ağırlıklı olarak Azerbaycan ve Türk halk kültürüne yönelik çalışmalar da göz önüne alındığında Kars şehrinin kültürel ve fiziki açıdan Azerbaycan'a yakınlığı, bölgedeki verilerin doktora tezi kapsamında incelenmesinin halk bilimi çalışmaları açısından olumlu sonuçları olacağını söylemek mümkündür. 2023 yılı itibarıyla ilgili ana bilim dallarındaki öğretim üyesi sayısının da bu süreci yürütebilecek yeterlilikte olduğu görülmektedir. Tezlerle ilgili bir diğer istatistiksel veri, hazırlanma tarihi ile ilgilidir. 36 adet tezin yıllara göre tasnif edilmiş grafiği Grafik 1'de gösterilmiştir.

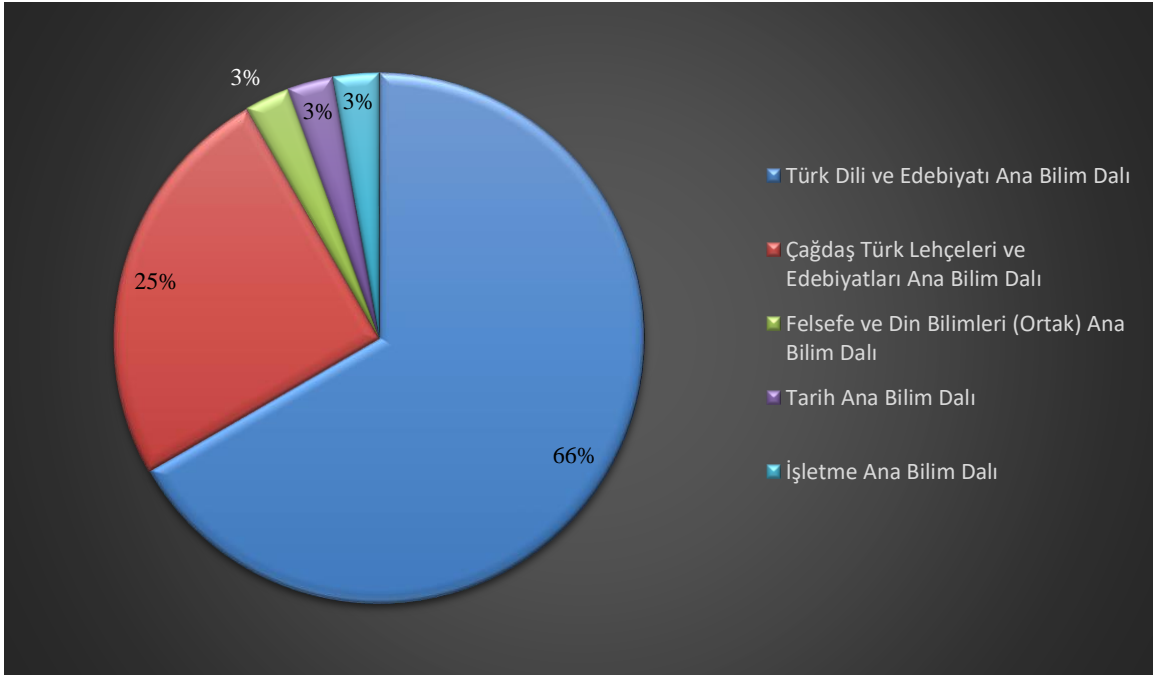

Grafik 1: Tezlerin yıllara göre dağılımı.

Tezlerin yıllara göre dağılımını gösteren Grafik 1 incelendiğinde folklor konulu ilk tezin 2004 yılında tamamlandığı görülmektedir. Hem Kafkas Üniversitesinin hem de Sosyal Bilimler Enstitüsünün 1992 yılında kurulduğu, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nün ise 1995 yılında açıldığı göz önünde bulundurulursa, folklor konulu ilk tezin görece geç bir zamanda sunulduğu söylenebilir. Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü kayıtlarına göre Türk Dili ve Edebiyatı alanında ilk lisansüstü öğrenci 2002 yılında, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları alanında ise 2014 yılında alınmıştır. Bunun başlıca sebebi üniversitenin bölüm açısından kurumsallaşmasının gecikmesidir. Öyle ki 2004 yılında sunulan bu ilk tezde danışman Atatürk Üniversitesinden Bilge Seyidoğlu'dur. Dolayısıyla ilgili ana bilim dalında yeterli sayıda öğretim üyesinin olmaması, lisansüstü tezlerin nicelik açısından durağanlaşmasına sebep olmaktadır. Kafkas Üniversitesinde görev yapan ve doktora tezi halk edebiyatı ya da folklor alanından olan ilk danışman Kürşat Öncül'dür. Bahsi geçen bu tezler 2011 yılında hazırlanmıştır. Bununla birlikte, 2010 yılında yapılan bir tezde de danışmanın folklor alanından olmadığı görülmektedir. Bu durum da bölümün akademik personel açısından yeterli seviyeye ulaşmasının geciktiğine bir işaret kabul edilebilir.

Grafik 1'de dikkat çeken bir diğer durum ise, tamamlanan tezlerin sayısının yıllara göre değişiklik gösterdiğidir. Bunun en temel sebebi öğretim üyesi sayısındaki artış ve azalmalardır. Bu cümleden yola çıkarak danışman sayısının hazırlanan tezler üzerinde doğrudan etkili olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca 2021 yılında yalnızca bir tez tamamlanmışken hemen ardından 2022 yılında 7 tezin tamamlanması (bu yıllara göre en fazla tezin 2022 yılında tamamlandığını gösterir), o dönemde varlığını küresel ölçüde, büyük bir etki ile gösteren Covid-19 Salgını ile ilgilidir. 2021 yılında etkisini şiddetli bir şekilde gösteren salgın üniversitelerin çevrimiçi eğitime geçmesine ve dolayısıyla bu yıl tez sunumlarında ciddi bir düşüşe sebep olmuştur⁵. Biriken tezler hemen bir yıl sonra sunulmuş ve böylece en fazla tezin sunulduğu yıl 2022 yılı olmuştur. Bununla birlikte ana bilim dallarında artan öğretim üyesi sayısı göz önüne alındığında ilerleyen dönemlerde daha fazla tezin hazırlanacağı söylenebilir.

⁵ Covid 19 Salgını'nın akademik çalışmalar üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini incelendiği bir çalışma için bk. (Parlar ve Kart, 2022).

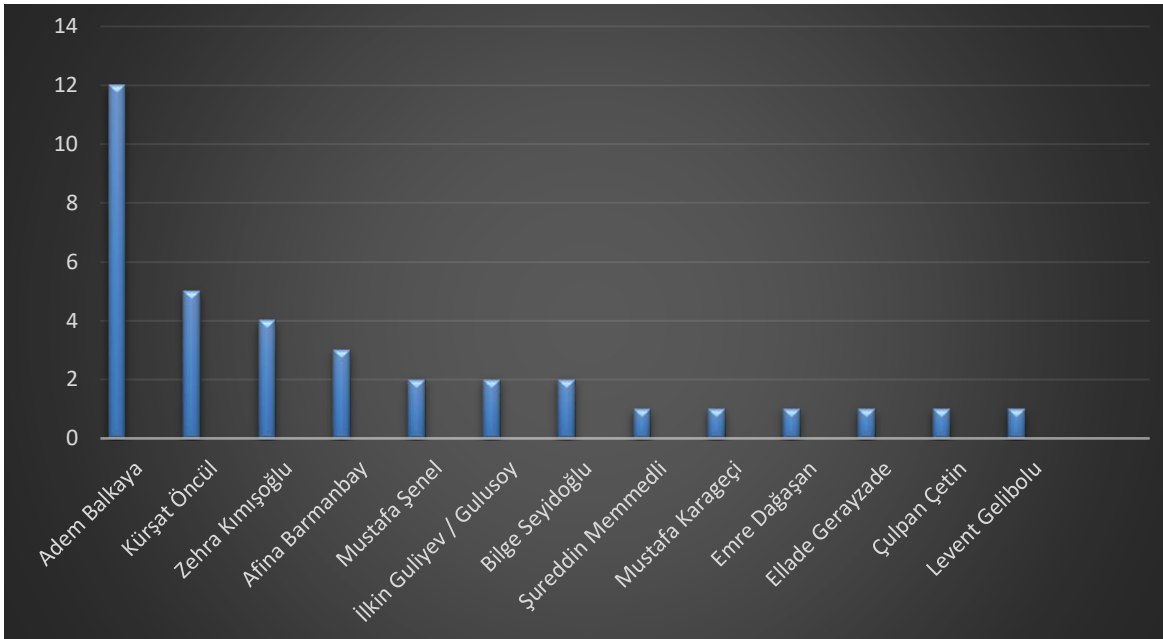
Grafik 2: Tezlerin ana bilim dallarına göre dağılımı.

Grafik 2 incelendiğinde folklor konusunda en fazla tezin %66'lık bir oranla Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalında yapıldığı görülmektedir. Bahsi geçen ana bilim dalının içerisinde Türk Halk Edebiyatı Bilim Dalının olması ve enstitü kayıtlarına göre ilk yüksek lisans öğrencisinin 2002 yılında alınmış olması bu durumun temel sebebidir. Nitekim ikinci sırada yer alan Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalında ise ilk yüksek lisans öğrencisi 2014 yılında kayıt yaptırmıştır. Dolayısıyla ana bilim dallarının yüksek lisans öğrencisi aldığı tarihlerle yaptırılan tezler arasında bariz bir ilişki olduğu görülmektedir. Türk Dili ve Ana bilim dalının günümüzdeki mevcut akademik kadrosu göz önüne alındığında ilerleyen dönemlerde hazırlanan tez sayısında da ciddi bir artış olacağı ön görülmektedir. Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalından sonra en fazla tez %25'lik bir oran ile Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalında hazırlanmıştır⁶. Buradaki tezlerin içeriği incelendiğinde tez konularının, bölümün misyonuna uygun şekilde genel olarak Azerbaycan sahasını esas alacak şekilde oluşturulduğu görülmektedir. Bunun dışında zaman zaman diğer ana bilim dallarında nadir de olsa halk bilimi içerikli tezlerin yapıldığı görülmektedir. Fakat diğer ana bilim dallarında halk bilimi içerikli tez hazırlama konusunda bir süreklilik olduğu söylenemez. Ayrıca sosyal bilimler enstitüsünde zaman zaman halk bilimi verileri kullanılarak farklı disiplinlerde tezler yazıldığı, zaman zaman ise farklı bilim dallarında yapılan tezlerin halk bilimi çalışmaları için veri sunduğu görülmektedir.

Tezlerin danışmanlara göre dağılımı incelendiğinde 12 tez danışmanlığıyla birinci sırada Adem Balkaya görünmektedir. Adem Balkaya toplam 12 tez danışmanlığı yapmıştır ki bu da tüm tezler içinde yaklaşık %33'lük bir orana denk gelmektedir. Makalenin yazıldığı tarih olan 2023 yılı itibarıyla Adem Balkaya'nın Kafkas Üniversitesindeki görevine devam etmesi, bu sırayı ilerleyen yıllarda da koruyacağını düşündürmektedir. Tez danışmanlığında ikinci sıra 5 tez ile Kürşat Öncül'e aittir. Bu sayı tüm tezler içinde yaklaşık olarak %14'lük bir orana tekabül etmektedir. Üçüncü sırada ise 4 teze, tüm tezler içinde yaklaşık olarak %11'lik bir oranla, Zehra Kımışoğlu bulunmaktadır.

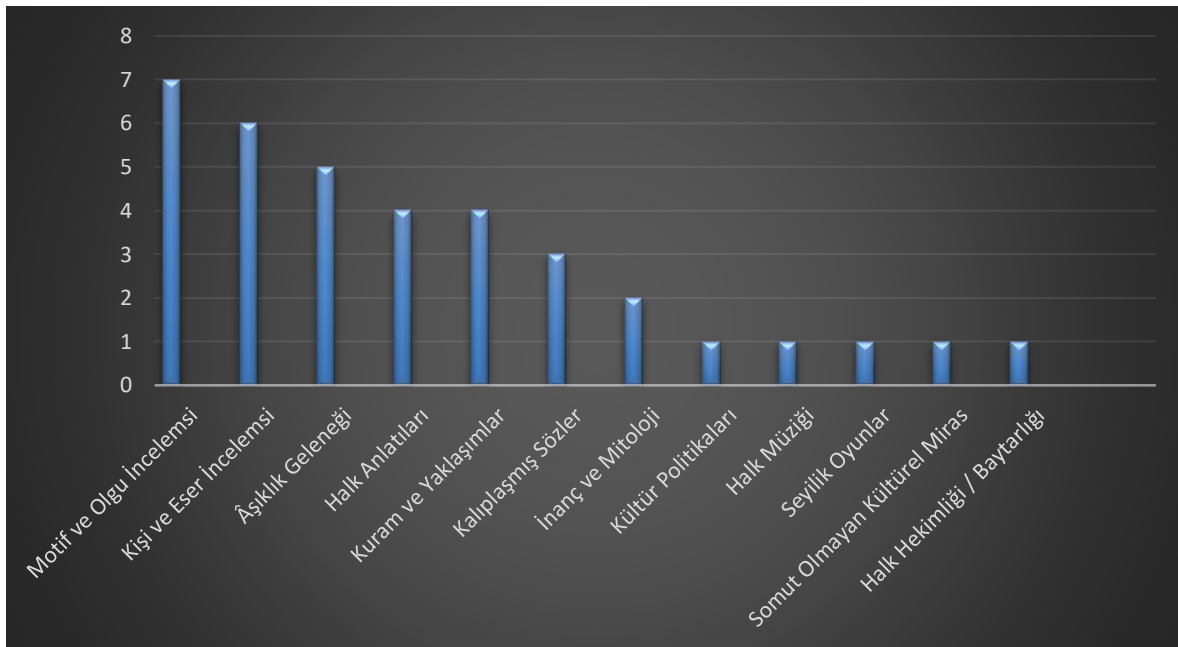
Tez danışmanlığı sayısında ilk üçü paylaşan üç ismin de Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalında görev yapması, bir önceki grafikte (Grafik 2) verilen istatistikler ile de örtüşmektedir. Bununla birlikte farklı ana bilim dallarındaki akademisyenlerin Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalında tez çalışmaları yaptırmalarının yanı sıra Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalında görev yapan kimi akademisyenlerin de farklı ana bilim dallarında tez çalışmaları yürüttüğü tespit edilmiştir. Ayrıca incelenen 36 tezin yalnızca biri çift danışmanlıdır. Bahsi geçen tezde ikinci danışman olan Şüredin Memmedli'nin farklı bir üniversitede (Ardahan Üniversitesi) görev yaptığı görülmektedir. Bu da ilgili alanda, birden fazla danışmanlığın çok yaygın olmadığını göstermektedir.

⁶ Bu ana bilim dalında yapılan kimi tezlerde "Çağdaş Türk Lehçeleri Ana Bilim Dalı", kimilerinde ise "Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı" ifadesi kullanılmış fakat burada bütün çalışmalar tek bir ifadeyle incelemeye tabi tutulmuştur.

Grafik 3: Tezlerin danışmanlara göre dağılımı.

Bölgenin âşıklık geleneği açısından oldukça güçlü bir konumda bulunması, konular açısından en fazla âşıklık geleneği üzerine tez yazılmış olduğunu düşündürmüştü de, yapılan incelemede âşıklık geleneğinin üçüncü sırada kaldığı görülmüştür. İlk sırada motif ve olgu incelemesi vardır ki burada özellikle halk anlatılarındaki motif ve olguların incelendiği görülmektedir. Konu açısından ikinci sırada halk bilimiyle ilişkili kişi ve eser incelemesi yer almaktadır. Bu konudaki tezler ağırlıklı olarak Çağdaş Türk Lehçeleri Ana Bilim Dalında hazırlanmıştır. Üçüncü sırada âşıklık geleneği konulu tezler yer almaktadır. Bu tezlerin çoğu bir âşığın hayatı ve sanatı incelemesi şeklinde hazırlanmışken bir tezde âşıklık geleneği ve medya ilişkisine, bir tez de ise toy âşıklığına odaklanılmıştır.

Grafik 4: Tezlerin konulara göre dağılımı.

Grafik 4 incelendiğinde dikkat çeken bir diğer durum ise Kars, ilçeleri ve köyleri üzerine odaklanılan tezlerin yetersiz seviyede kaldığıdır. Kars'ın ilçeleri özelinde yalnızca iki tez yapıldığı görülmektedir. Bunlardan biri Arpaçay toy âşıklığını, diğeri ise Sarıkamış'taki halk hekimliği ve halk baytarlığı uygulamalarını ele almıştır. Ayrıca tezlerde medya ve kültür ilişkisi, kent folkloru, uygulamalı halk bilimi gibi çağdaş araştırmaların yeterli seviyede olmadığı da görülmektedir.

Sonuç

Kuruluşunun ardından 30 yıllık bir süreyi geride bırakan Kafkas Üniversitesi özelinde yapılan ve istatistiksel verilere dayanan bu çalışmadan çıkarılabilecek ilk sonuç, ilgili ana bilim dallarındaki doktora programlarının ve halk bilimi bölümünün⁷ aktif hâle getirilememesi, halk bilimi içerikli çalışmaların daha ileri seviyelere ulaşmasına engel olmaktadır. Bahsi geçen program ve bölümün aktif hâle gelmesiyle tezlerin de hem nicelik hem de nitelik açısından gelişme göstereceği söylenebilir. Nitekim Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalının yanı sıra Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalında da yüksek lisans programının aktif hâle getirilmesi, halk bilimi konulu tezler üzerinde belirgin bir artış sağlamıştır.

Kafkas Üniversitesinde yapılan folklor konulu tezlerin yıllara göre dağılımında ana bilim dallarında görev yapan akademik personelin sayısının belirleyici olduğu söylenebilir. Tezlerin ilk dönemlerde farklı üniversitede veya farklı ana bilim dallarında görev yapan öğretim üyelerinin danışmanlığında yürütülmesi, ana bilim dallarındaki öğretim üyelerinin sayıca yetersizliğinde kaynaklanmaktadır. Tez danışmanlığı yapacak akademisyen sayısındaki artış, paralel bir şekilde tez sayısındaki artışı da etkilemektedir. Bu nedenle ilgili ana bilim dallarının günümüzdeki akademik personel sayısı göz önünde bulundurulduğunda ilerleyen dönemlerde tez sayısının kademeli bir şekilde artacağını söylemek mümkündür. Bununla birlikte salgın gibi toplumsal vakaların tez çalışmaları üzerinde belirgin bir etki bıraktığı bilinmektedir. Nitekim ilgili grafik, salgın döneminde tamamlanmış tezlerde ciddi bir düşüş olduğunu göstermektedir.

Tezlerin ana bilim dallarına dağılımında Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalının birinci sırada olduğu görülmektedir. Bunun temel sebebi ana bilim dalının diğer ana bilim dallarına göre erken tarihte kurulmuş olması ve içerisinde Türk halk edebiyatı bilim dalının olmasıdır. İlgili bilim dallarında görev yapan akademik personelin gün geçtikçe artan sayısı, tezlerin de oransal olarak artacağına işaret kabul edilebilir. Ayrıca Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalında yapılan tezlerde ağırlıklı olarak Azerbaycan sahasına yöneldiği görülmektedir. Bu durum ana bilim dalının misyonu ile örtüşmektedir. Bahsi geçen iki ana bilim dalının dışında zaman zaman işletme, tarih, felsefe ve din bilimleri gibi farklı ana bilim dallarında da folklor konulu tezlerin yapıldığı görülse de, bu durum belli bir sürekliliğe oturmamış ve istisnai veriler olarak kalmıştır.

Tezlerin danışmanlara ve konularına göre yapılan incelemesi göstermektedir ki danışman çeşitliliği konu çeşitliliğini etkilemektedir. Aynı şekilde danışmanların farklı ekollere mensup olması da konu çeşitliliği üzerinde güçlü bir etkiye sahiptir. Tezler konu açısından incelendiğinde Türkiye ve Azerbaycan hariç tutulursa Türk dünyası üzerine çalışmaların oldukça yetersiz olduğu görülmektedir. Türk dünyasını esas alan yalnızca bir çalışma tespit edilmiştir. Bununla birlikte Türkiye'nin farklı illerine yönelik çalışmaların yanı sıra Kars'ın ilçelerine ve köylerine yönelik çalışmalar da oldukça yetersiz bir durumdadır. Sözlü kültürün oldukça güçlü olduğu bu bölgede derleme çalışmalarını esas alan tezlere ağırlık verilebilir. Ayrıca çağdaş yaklaşımlar konusunda da çalışmaların yeterli seviyede olduğunu söylemek mümkün değildir. Bütün bu eksikliklere rağmen incelenen 36 tezin 12 farklı alanda yazılması olumlu bir gelişme olarak kaydedilebilir. Bölgede oldukça güçlü olan âşıklık geleneğinin halk bilimi kuramlarıyla desteklendiği çalışmaların yapılması bahsedilen çeşitliliğe katkı sağlayacaktır. Ana bilim dallarının akademik kadrosunun da bu süreçleri yönetebilecek sayıda olduğu söylenebilir.

Kafkas Üniversitesi ve halk bilimi özelinde yapılan bu çalışmanın, ilgili kurum ve ana bilim dalındaki araştırmacıların yanı sıra, diğer üniversitelerdeki araştırmacılar için de bir yol haritası çizebileceği düşünülmektedir. Nitekim bu tür istatistiksel veriler ışığında eksik yönler daha net bir şekilde görülerek çalışmaların niteliği ve niceliği bu doğrultuda güçlendirilebilir. Belli zaman aralıklarıyla yapılacak bu tür çalışmalar, karşılaştırmalı bir şekilde incelenerek nelerin yapıldığını, nelerin eksik kaldığını görmek ve bu doğrultuda bir yol haritası çizmek açısından bilimsel bir fayda sağlayabilir.

⁷ 2024 yılı Şubat ayı itibarıyla Kafkas Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi içerisinde bağımsız bir Halk Bilim bölümü olmasına rağmen bu bölüm henüz aktif hâle gelmemiştir. Bölüm iki doktor öğretim üyesi ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar, çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Finansal Destek: Yazar, bu çalışma için finansal destek olmadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author has no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure: The author declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

Duman, M. (2013). Türkiye’de 2000-2012 yılları arasında halk bilimi alanında hazırlanan doktora tezleri üzerine bir değerlendirme. *Millî Folklor*, 12(99), 159-174.

Oğuz, M. Ö. (2013). Türkiye’de folklorun ilk makaleleri. *Millî Folklor*, 12(99), 5-14.

Oğuz, M. Ö. (2022). Araştırmaların tarihi. M. Ö. Oğuz (Edt.), *Türk halk edebiyatı el kitabı*. (ss. 1-63). Grafiker Yayınları.

Özdemir, K. (2023). Halk bilimi alanında yapılan sinema ile ilgili lisansüstü tezlerin betimsel içerik analizi. M. Ö. Oğuz ve S. Gürçayır Teke (Edt.), *Türk halk biliminin 100 yılı*. (ss. 147-167). Nobel Akademik Yayıncılık.

Parlar, H. & Kart, S. (2022). COVID-19 döneminde akademisyenlerin akademik motivasyon ve yayın performansının incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 12(3), 519-539.

URL

1:

<https://kafkas.edu.tr/kau/TR/sayfa255#:~:text=Kafkas%20%C3%9Cniversitesi%2011%20Temmuz%201992,ve%2040%20%C3%B6%20Fretim%20eleman%20B1na%20sahipti>. (Erişim tarihi: 29 Ekim 2023).

Wach, E. & Ward, R. (2013). Learning about qualitative document analysis. <https://opendocs.ids.ac.uk/opendocs/bitstream/handle/20.500.12413/2989/P%20P%20InBrief%2013%20QDA%20F1NAL2.pdf?sequence=4> (Erişim Tarihi: 7 Ekim 2023).

Yılmaz, B. (2019a). Türk dili ve edebiyatı anabilim dalı içerisinde yapılan halkbilimi ve halk edebiyatı konulu doktora tezleri üzerine genel bir inceleme. Z. Taştan (edt.), *Türk dili ve edebiyatı alanında hazırlanan doktora tezlerinin dünü-bugünü*. (ss. 312-336). Hiperyayın.

Yılmaz, B. (2019b). Türk halkbilimi ve halkbilimi anabilim dalları içerisinde yapılan doktora tezleri üzerine genel bir inceleme. Z. Taştan (Edt.), *Türk dili ve edebiyatı alanında hazırlanan doktora tezlerinin dünü-bugünü*. (ss. 371-384). Hiperyayın.

İncelenen Tezler

Altay, F. (2021). *Geleneksel Kars köy seyirlik oyunları*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Arsoy, N. (2011). *Türk masallarında ataerkillik, toplumsal cinsiyet ayrımcılığı ve kadın*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Aydın, Ö. (2023). *Âşık Üzeyir (Fakîrî) hayatı, sanatı ve şiirleri*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Balcı, S. (2014). *Yayılm alanlarıyla bir masal ve versiyonlarının motif incelemesi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Birdal, A. (2004). *Kuzey Azerbaycan masalları üzerine bir inceleme*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Budak, B. (2020). *İlgar Fehmi'nin Karga Yuvası romanı ve Köroğlu Destanının karşılaştırılması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Bulut, B. (2014). *Türk halk kültüründe çoban*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Çelik, G. (2023). *Dede Korkut Hikâyelerinde kahramanın yardımcıları*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Çelik, K. (2022). *Kars'taki somut olmayan kültürel miras değerlerinin sürdürülebilirliği için kültür turist tipolojisi ve turistik ürün bağlamında bir değerlendirme*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Çıvgın, M. (2022). *Türk coğrafyasında kız kale/kuleleri hakkında efsaneler*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Çitgez, M. (2010). *19. yüzyıl Kars âşıklarında deyim ve atasözleri*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi

Daşdemir, S. (2018). *Anadolu sahası türk halk hikâyelerinde şiddet*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Demir, E. (2017). *Kemal Abdulla'nın Eksik El Yazması romanı ve Dede Korkut Hikâyelerinin karşılaştırılması*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Dilmaç, B. (2020). *Mevlit Süleymanlı'nın Göç romanında türk halk inançları*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Dinler, C. (2014). *1980-2002 yılları arası Türkiye folklor politikası*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Durmuş, F. (2018). *Perslerde inanç kültürü ve mitolojik unsurlar*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

İşçi, İ. (2016). *Kars ili ve çevresindeki manevi halk inançlarının dinler tarihi açısından değerlendirilmesi*. [Yüksek Lisans

Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Karadeniz, A. (2006). *Âşık Şeref Taşlıova'nın hayatı, sanatı ve eserleri*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Karakaya, T. (2019). *Anadolu sahası Türk halk hikâyelerinde korku*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Karakoç, D. (2006). *Muharrem Kasımlı'nın "Ozan-Aşık Sanatı" adlı kitabı üzerine bir çalışma*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Kasap, M. (2023). *Anadolu sahası Türk halk hikâyelerinde hastalık*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Kıyak, F. (2023). *Azerbaycan-Türkiye sahalarında kuş ile ilgili maniler, atasözleri ve deyimler*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Kıldıç, C. (2022). *Âşık Gökmen Dursunoğlu'nun hayatı, sanatı ve şiirleri üzerine bir inceleme*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Kotancı, A. Y. (2018). *Azerbaycan'ın Şeki bölgesi fıkraları (inceleme-metin)*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Kotancı, G. (2019). *Azize Caferzade'nin "Vatana Gayıt" adlı romanı üzerine bir araştırma (aktarma-metin-folklor bakımından inceleme)*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Küçük Güneş, A. (2022). *Anadolu sahası halk masallarında giyim kuşam ve işlevleri*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Özbey, Ö. (2015). *Karslı Âşık Murat Çobanoğlu merkezinde âşıklık geleneği ve medya ilişkisi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Polat, N. (2022). *Hakas destanlarında şekil değiştirme motifi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kars: Kafkas Üniversitesi.

Saçaklı, K. (2022). *Anadolu sahası halk hikâyelerinde kapatılma/tutsaklık*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Soysal, P. (2019). *Türkiye ve Azerbaycan sahalarında at ile ilgili karşılaştırmalı atasözleri*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Tali, A. (2023). *Kars/Sarıkamış halk hekimliği halk baytarlığı ve halk inançları*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Uluman, F. (2019). *Kars âşıklık geleneği içerisinde Arpaçay toy âşıklığı ve Âşık Fevzi Olgun*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Yıldız, A. (2011). *Anadolu efsanelerinin tanımı ve tasnifi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Yıldızlı, M. (2016). *Türkiye'de çok sesli müzikte halk edebiyatı unsurlarının işlenişi*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Yildirim, H. E. (2013). *Folklorcu kimliğiyle Mehmet Tevfik Çaylak eserleri üzerine bir araştırma*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.

Yokuş, M. (2022). *Azerbaycan âşk destanlarında kahramanın serüvenleri*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kafkas Üniversitesi.